

С Т А Н О В И Щ Е

От: доц. д-р Татяна Трифонова Томова
СУ „Св. Кл. Охридски“, Катедра „Публична администрация“
Професионално направление: 3.3. Политически науки (Анализ на публични политики)

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен **„доктор“** по професионално направление 3.7. Администрация и управление и научна специалност: Организация и управление извън сферата на материалното производство (Публична администрация) в УНСС.

Автор на дисертационния труд: Ивайло Петров Илиев
Тема на дисертационния труд: „Алтернативен подход за управление и оценка на публични програми“

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № 279/06.02.2020 на Ректора на УНСС.

1. Информация за дисертанта

Дисертантът се е обучавал по докторска програма към катедра Публична администрация на УНСС по научна специалност „Организация и управление на извън материалната сфера (Публична администрация) съгласно Заповед на Зам.-ректора по НИД на УНСС. Обучението е осъществено в задочна форма.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Структура, обем. Кратка оценка за: актуалност на темата; цел; задачи; обект; предмет; основна теза; използвана научна литература.

Рецензираната дисертация отговаря напълно на изискванията за подобен научен труд:

1. Тя съдържа 242 страници, списък с литература с 83 библиографски източници, и приложения, които подходящо са използвани в работата.

2. Съдържанието на дисертацията е структурирано в Три глави, Въведение и Заключение. Структурата е логична и отговаря на изследователските цели.
3. Във Въведението ясно са формулирани обектът и предметът, както и целта и задачите на дисертационното изследване. Експлицитно е формулирана докторската теза. Тя е значима: от една страна отговаря на съвременните тенденции в науката за публичната администрация, от друга – тя е актуална особено за практиките на публичното управление, поради промените, които идеята за мрежовото управление внася в традиционното разбиране за публичната администрация.
4. Трите глави са логически свързани помежду си. Първата поставя въпросът за програмното управление, втората за моделите на програмно управление, третата разработва мрежови модел за оценка на публична програма и го тества по отношение на реално проведена програма от сферата на образованието. Смятам, че наименованията на първите две глави не съответстват напълно на съдържанието им. Проблемът не е толкова голям, защото съдържанието им отговаря на изследователските задачи и допринася в голяма степен за постигане на изследователските цели.
5. Използваната литература е актуална и съответства на съвременното състояние на науката за публичната администрация. Библиографските източници са използвани правилно в дисертацията за обосновка на защитаваните от докторанта тези.
6. Дисертацията е комбинация от теоретично и емпирично знание. Водещо е теоретичното знание. Изграждането на мрежови модел за оценка на публични програми и неговото тестване служат за доказателство за предварително формулираните тези. Подходът е дедуктивен.
7. Докторантът е демонстрирал компетенции за теоретичен анализ и синтез. Това е доказателство за добре осъществено докторантско обучение.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Акцентираща се върху: постигнатите основни научни и/или научно-приложни резултати; използваната методология; изпълнението на поставените цел и задачи.

Дисертационното изследване е постигнало целите и задачите си. Изведени и доказани са предимствата на мрежовия метод на управление и оценка на публични програми.

Формулираната докторска теза е свързана с конвергенцията (според израза на автора) между програмния и мрежовия подход при управлението на публични програми. Докторантът твърди, че мрежовият подход се надгражда над програмния. Тази теза е използвана, за да се създаде мрежови модел за оценка на публични програми (оценъчна пътека).

Горната теза и особено превръщането ѝ в модел, приложим към практиките, е важна крачка напред за публичното управление в България. Публичната администрация се затруднява да работи със заинтересованите страни, поради

дефицити в поведението на последните и начина, по който защитават идеи или интереси. Това води до напрежение, което влияе на ефективността на практиките. Организацията на този процес – управление и оценка на публични програми чрез заинтересованите страни, е проблем, който все още не е решен в практиката, при това не само в България. Дисертацията на Ивайло Петров Илиев прави успешен опит да даде рецепта за това. Създаденият модел не е универсален, но е възможен и в дисертацията има достатъчно доказателства за това.

Дисертацията е много ясна: тя си поставя ясни цели и ги постига с подходящи методи.

От теоретична гледна точка намирам, че е направена крачка в посока на въвеждане на понятия в българския научен език, които досега все още не са преведени адекватно. В това отношение практиките като че ли изпреварват българската наука за публичната администрация – въвеждат се понятия (напр. заинтересовани страни, изпълнение на политики и програми), които не отразяват съдържанието на концепцията. Аз имам някои несъгласия с използваните в дисертацията термини, но отчитам като прието предизвикателство от страна на докторанта да направи тази стъпка. Става дума най-вече за понятието „публични ценности“. От моя гледна точка правилният превод е „публични стойности“, защото става дума за остойностяване на резултатите от публични програми. Това не е критика или отхвърляне, а само въпрос, предизвикан от работата на дисертанта.

Бих изразила още едно съображение. Мрежовият модел не просто се надгражда над програмния. Той създава нови рискове за приложението му. При включването на заинтересованите страни в управлението и оценката на публични програми, възможността от появата на нова заинтересована страна или от промяната в поведението на вече съществуваща може да създаде несигурност и непредвидимост на процеса. Този риск следва да се идентифицира и да се управлява. Въобще мрежите сами по себе си са проблем пред публичното управление, а не решение.

Така или иначе докторантът се е заел с трудна задача, в която има много противоречия, и я е решил по приемлив начин.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

- *Кратка оценка за приносите, посочени от дисертанта*
- *Акцентира се върху основните научни и/или научно-приложни приноси в дисертационния труд.*

Дисертантът е оценил много точно приносите си, което прави изключително добро впечатление. Приносите му са в посока на свързване на програмния и мрежови подход на управление и оценка на публични програми и създаването на възможен практически модел, резултат от приложението на тази теза. Те могат да бъдат оценени като приноси за практиките.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Ивайло Илиев е представил шест публикации, които имат добро научно качество и подобно на дисертацията съответстват на актуалното състояние на науката за публичната администрация. Те са публикувани в рецензирани издания и са доказателство за активната изследователска работа на докторанта по време на докторантското обучение.

Оценявам и един допълнителен факт, свързан с публикациите. Те имат различен от дисертацията обект на изследване. Според мен това е доказателство за изследователско любопитство, което е основен фактор за добра кариера в науката.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът представя достъпно и ясно основните тези на дисертацията. Той дава достатъчно ясна представа за това, какво докторантът е свършил като изследователска работа. Приносите са формулирани стегнато и много точно.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Вече посочих основните си размисли (не критики) по повод на дисертацията. Те ми дават основание да задам обаче следния въпрос:

Кои са факторите, които могат да попречат за безпроблемната конвергенция на програмния и мрежовия подход на управление и оценка на публичните програми?

Препоръките ми са най-вече по отношение на търсенето на адекватни български термини за понятия, които са създадени в друга езикова среда.

8. Заключение

Ясно изразено становище – за или против присъждането на ОНС „доктор“.

Представената дисертация е доказателство за компетенциите на Ивайло Петров Илиев за научна работа. Тя съдържа приноси, които могат да бъдат полезни за практиките на публичното управление. Допълнително дисертацията стимулира българската наука за публичната администрация да се развива в съответствие със световната.

С тези аргументи гласувам „за“ присъждането на Ивайло Петров Илиев на образователната и научна степен „доктор“ по научно направление 3.7. Администрация и управление, научна специалност „Организация и управление на сферата извън материалното производство (Публична администрация).“

09.05.2020 / София

Подпис: доц. Татяна Томова

